

Fartøyutforming, klima og regelverk

Rammer for en moderne fiskeflåte

Årsmøte Pelagisk Forening 14.04.2026

Skipskompetanse er et uavhengig norsk skipsdesign- og konsultentselskap

Vi har tradisjoner for nytenking der vi skaper prosjekter som setter våre kunder i front av utviklingen

Vår bransje lever av havet og ressursene i det, vi har derfor naturlig fokus på bærekraft

Fartøyutforming, klima og regelverk – rammer for en moderne fiskeflåte

- ✓ Fiskeflåten står i et krysspress av krav og forventninger
- ✓ Klimaambisjoner, regelverk og drift påvirker fartøyutforming
- ✓ Flåten har allerede lave utslipp per kilo mat
- ✓ Nye nasjonale og internasjonale føringer gjør valgene mer komplekse
- ✓ Designvalg påvirkes av kvoter, teknologi, energisystemer og driftsmønster
- ✓ Kompleksiteten gjør at design sjelden er lineær eller enkel

- ✓ Sterkt politisk og samfunnsmessig press for raske klimaløsninger
- ✓ Ofte overdreven tro på hvor raskt ny miljøteknologi kan tas i bruk
- ✓ Gap mellom ambisjoner og tekniske/økonomiske realiteter
- ✓ Fiskeflåten møter særlig store operasjonelle og kostnadmessige begrensninger
- ✓ Politikkområdet blir tidvis mer ambisiøst enn hensiktsmessig
- ✓ Forventninger tar ikke høyde for infrastruktur, sikkerhet, kostnader og drift
- ✓ Store deler av kostnadsbyrden havner på næringen selv
- ✓ Behov for politikk som er realistisk, kunnskapsbasert og tilpasset faktiske rammer

Skipskompetanse

Fartøysutforming i dag

Tekniske krav til moderne fiskefartøy

- ✓ Kapasitet (last, dekk, håndtering)
- ✓ Sikkerhetssystemer og stabilitet
- ✓ Driftseffektivitet
- ✓ Kvalitet på fangst og prosessering
- ✓ Utstyrvalg og bemanningsbehov

Regulatoriske krav

- ✓ Fiskerireguleringer (kvoter, soner, sesonger, redskap)
- ✓ Myndigheter / Klasse (Sjøfartsdirektoratet / DNV) (konstruksjon, stabilitet, brann, maskin, elektro)
- ✓ Sjøveisreglene
- ✓ Arbeidsmiljø, vakthold og sikkerhetsstyring

Skipskompetanse

Fartøysutforming i dag

Miljø- og energikrav

- ✓ Energibruk og utslippskrav
- ✓ Valg av drivlinje (diesel, hybrid, batteri, alternative drivstoff)
- ✓ Miljøsertifisering og forventninger
- ✓ Klima krav blir viktigere

Skipskompetanse

Fartøysutforming i dag

Operative krav og forventninger

- ✓ Fangstmønster og sesonger
- ✓ Leveringsmønster og logistikk
- ✓ Tilgjengelighet på fisk
- ✓ Bemanning og arbeidsflyt

Drift ender som regel opp med avgjørende påvirkning av designet

Skipskompetanse

Fartøysutforming i dag

Samfunnsmessige forventninger – "lys i husa "

For fartøydesign betyr dette at løsninger forventes å støtte:

- ✓ lokal tilstedeværelse og eierskap
- ✓ effektiv, men ikke ensidig sentralisert drift
- ✓ videreføring av kyststruktur og aktivitet

Disse samfunnsmessige forventningene virker ikke alene, men kommer i tillegg til regelverk og markedsforhold, og er med på å forme handlingsrommet for fremtidens fiskefartøy.

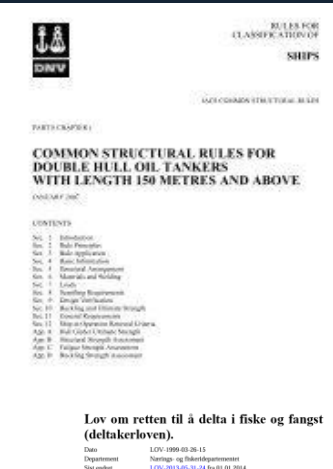
Lover og regelverk setter føringer på hvem som får fiske, hvor, når, hva, og med hvilket fartøy og redskapstype

Kort om de viktigste lover og regelverk:

- Havressursloven
- Deltakerloven
- Fiskesalgslagsloven
- Skipssikkerhetsloven og tilhørende forskrifter
- Fiskerireguleringene
- Internasjonale avtaler
- Fiskerioverenskomsten

I tillegg er det krav som følger mannskap, effekt på framdrift, tonnasje, utforming av lugarer og oppholdsrom etc.

Påvirker i større og mindre grad utformingen av fartøyene, men summen av disse skaper en kompleks ramme for design og operasjon.

Lov om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven).

Date: LOV-1999-02-26-15
 Departement: Nærings- og fiskeridepartementet
 Sist endret: LOV-2013-06-20-14-10-2014
 Publisert: 01.03.2000
 Endre: LOV-2013-06-20-14
 Kretsregulert: Deltakerloven - del 1
 Kontrollert: Deltakerloven - del 1

Kapitlene er:

- Kapittel 1. Lovens formål og virkeområde (SS 1 - 3)
- Kapittel II. Fiskeforbudene (SS 4 - 11)
- Kapittel III. Generell utøvelse (SS 12 - 20)
- Kapittel IV. Overflate fangstmetoder i fiske og fangst (SS 20 - 23)
- Kapittel V. Fiskegrønt og fiskegrønt (SS 23 - 28)
- Kapittel VI. Fiskegrønt og fiskegrønt (SS 28 - 31)
- Kapittel VII. Fiskegrønt og fiskegrønt (SS 31 - 32)

Kapittel I. Lovens formål og virkeområde

§ 1. Lovens formål

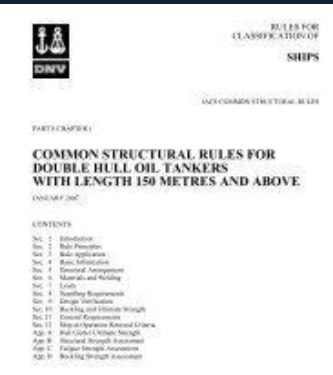
Famuldet med denne lov er:

- a. å sikre fiskeressursene faglig kompetanse til ressursutnytting for å sikre en rasjonell og bærekraftig utnyttelse av de marine ressurser.
- b. å sikre fiskeforbudene og verningsreguleringene i nærliggende og fjernliggende i havstille og i sjø.
- c. å legge til rette for utnyttelse av de marine ressurser for så vidt som det er i fiskerens beste interesse.

Loven skal anvendes i samsvar med folkerettslige regler om ulfisk og sjøfiskeri.

§ 2. Virkeområde

Lov om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven).

Date LOV-1999-02-26-15
Departement Nærings- og fiskeridepartementet
Stemne LOV-1999-02-26-15/18.10.2014
Publisert 01.03.2000
Endret LOV-1993-01-06-1
Kategori Deltakerloven - delt
Kommentar Deltakerloven - delt

Kapitlenevnde:

- [Kapittel 1. Lovens formål og virkeområde \(SS 1 - 3\)](#)
- [Kapittel II. Eierverifisering \(SS 4 - 11\)](#)
- [Kapittel III. Operativ tilrettelegging \(SS 12 - 18\)](#)
- [Kapittel IV. Sørfarereguleringer i fiske og fangst \(SS 19 - 23\)](#)
- [Kapittel V. Forsikringer \(SS 24 - 27\)](#)
- [Kapittel VI. Kontroll og overvåking under loven \(SS 28\)](#)
- [Kapittel VII. Straffbestemmelser og overgangsbestemmelser \(SS 29\)](#)

Kapittel 1. Lovens formål og virkeområde

§ 1. Lovens formål

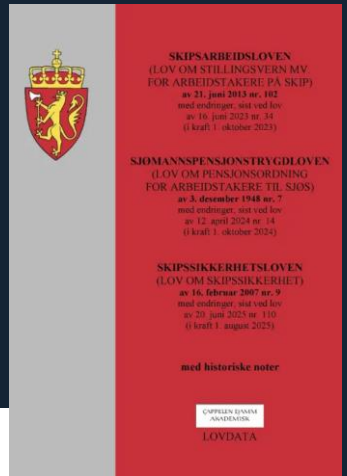
Familier med denne lov er:

- å sikre fiskeriforeningene fangstkapasitet til ressursutnytting for å sikre en rasjonell og bærekraftig utnyttelse av de marine ressurser.
- å øke lønnsbetningen og verdikjeden i næringen og gjennom dette trykke bebyggelse og utrustning i næringen, og
- å legge til rette for at bevisen av de marine ressurser faktisk skal kunne utnyttes på en god måte.

§ 1 a. Virkeområde for fiskeriforening

Loven skal anvendes i næringen med følgende regler om utvalg og utvalgsområde.

§ 2. Virkeområde

Havressursloven:

- ✓ Fastsetter kvoter
- ✓ redskap
- ✓ tidsrom
- ✓ Sonedeling
- ✓ Fartøylengde og lasteromsvolum

Deltakerloven:

- ✓ Regulerer eierskap
- ✓ Deltakerforeskriften

Fiskesalgslagsloven:

- ✓ Regulerer førstehandsomsetning
- ✓ leveringsplikt
- ✓ kvalitetskrav

Skipssikkerhetsloven og tilhørende forskrifter

Dette er kanskje det som mest direkte former fartøyet.

✓ Krav til:

- Styrke og struktur
- Stabilitet
- Maskineri og systemer
- Krav til utstyr
- Brannsikkerhet
- Redningsutstyr
- Komfort, støy/vibrasjon
- Utslipp

✓ Designet er et resultat av kompromisser innenfor rammene som loven setter.

Righting Arm vs Heel

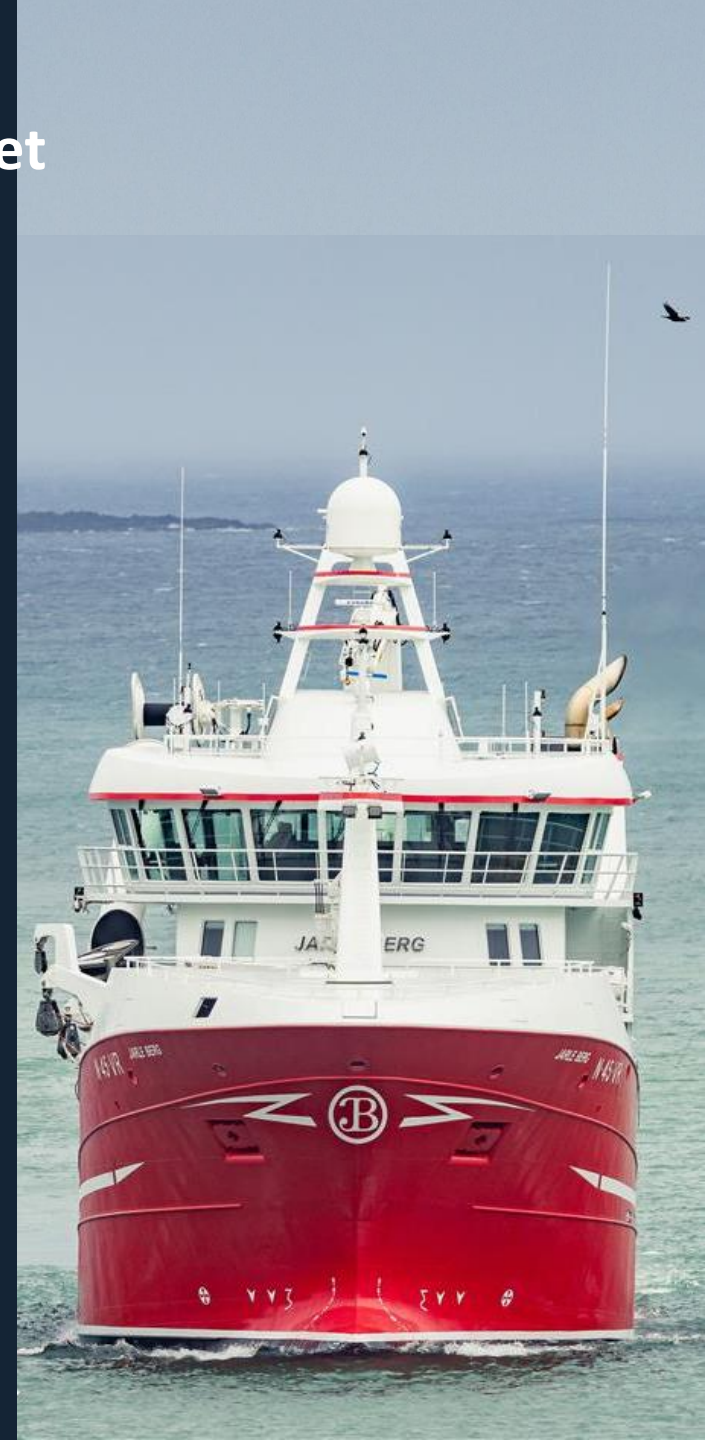
⚓ Skipskompetanse   Reguleringene som styrer driftsmønsteret

Reguleringer som styrer drift:

- ✓ Kvoter
- ✓ Sesonger
- ✓ Redskapsregler
- ✓ Soneadgang (innenfor/utenfor grunnlinje, nord/sør for 62°N)

Konsekvens:

- ✓ Regler bestemmer hvor, når og hvordan fartøyet kan operere
- ✓ Store årlige variasjoner gjør det krevende å optimalisere drift og design

Konsekvenser for drift, kostnader og fartøydesign

Reguleringene påvirker:

- ✓ Energibruk og fartskrav
- ✓ Tidsbruk i felt
- ✓ Behov for kapasitet og layout
- ✓ Kostnader: drivstoff, agn, slitasje, vedlikehold

Hovedpoeng:

- ✓ Reguleringer påvirker design minst like mye som teknologi
- ✓ Skiftende rammer gir komplekse designvalg

- ✓ Reguleringene har gitt Norge friske bestander, høy kvalitet og verdensledende klimaeffektiv matproduksjon
- ✓ Utfordringen i dag er ikke for mye regulering, men helhet og forutsigbarhet
- ✓ Dagens regelverk er utviklet lagvis over tid, med gode hensikter, men uten samlet designperspektiv
- ✓ Resultatet er at fartøydesign ofte optimaliseres mot regelgrenser, ikke mot beste løsning for klima og drift

Forenkling er mulig, gjennom smartere samspill, ikke svekket styring

Mulige grep fremover:

- ✓ Tydeligere skille mellom formål
- ✓ Tekniske krav = sikkerhet og drift
- ✓ Rettighetskrav = struktur- og fordelingspolitikk
- ✓ Mer stabile designrammer for fartøy med 30 – 40 års faktisk levetid
- ✓ Færre absolute knekkpunkt, mer funksjonsbasert regulering der det er mulig
- ✓ Bedre kobling mellom klimaambisjoner og faktisk drift, slik at energieffektivitet og fleksibilitet premieres
- ✓ Helhetlig blick på fartøyet som system, ikke summen av enkeltregler
- ✓ Unngå at fartøysdimensjonerende grenser ligger i reguleringer som endres årlig

vi designer
Skip som tar havet på alvor